

DE INKOMSTENBELASTING EN DE BIJ HET BOSCHBEDRIJF GELEDEN VERLIEZEN.

door J. S. van Braam

Secretaris der Vereeniging „Het Grondezit“

De door het bestuur van de Nederlandsche Boschbouwvereeniging, in de Februari-aflevering van dit tijdschrift, gepubliceerde mededeeling over het titelonderwerp noopt mij tot een wederwoord.

In die mededeeling beslaat de beschouwing over een meningsverschil tusschen de boschbouwvereeniging en de vereeniging „Het Grondbezit“ de voornaamste plaats, en is deze in het geheele betoog ingeweven.

Hoewel ik eigenlijk niet inzie wat dit meningsverschil met de zaak zelve te maken heeft, en dan ook zooveel mogelijk vermeden heb om ervan te reppen in de publicaties, die van laatstgenoemde vereeniging ter zake zijn uitgegaan of ondersteund, ten einde de zaak zelf — d.i. de heffing van inkomstenbelasting uit bij het boschbedrijf geleden verliezen — niet te vertroebelen, zoo ben ik nu, *ter wille van de zaak zelf*, wel genoodzaakt om ook mijn meening te zeggen over hetgeen het bestuur der boschbouwvereeniging thans, in verband tot die belastingheffing, mededeelt.

Teneinde zooveel mogelijk vast te houden aan het streven tot afscheiding van dit meningsverschil van de zaak zelf, zal ik hieronder *afgezonderd van elkander*, deze twee onderdeelen van het onderwerp bespreken.

I.

Het heeft mij voldoening gegeven, dat het bestuur der Nederlandsche Boschbouwvereeniging geen bemerkingen van beteekenis heeft gemaakt op de door mij aanbevolen wijze van boekhouding der kapitalen, vermogens, inkomsten en uitgaven bij het boschbedrijf, in overeenstemming met de methoden der Nederlandsche belastingautoriteiten, die tegenwoordig worden vereischt, om de winsten of verliezen uit bedrijven te berekenen.

Voor normale boschbedrijven gaat dit bestuur met de door mij aangegeven wijze van boeking der onderscheidene posten in een vermogensbalans (kapitaalrekening) en in een jaarl. winst- en verliesrekening (exploitatie-rekening) accoord.

De door dit bestuur op blz. 46 van het onderwerpelijktijdschrift-artikel, in de derde en vierde zinsnede, gegeven meening „dat het hier moeilijk aanneembaar zal zijn, dat de rekening wel eens met verlies zal sluiten, althans in *de practijk*“ kan door mij niet zoo grif worden beaamd. Zeer veel zal hierbij afhangen van de verhouding van de betaalde loonen

tegenover de behaalde houtprijzen, — van de verhouding der verplegingskosten tegenover de opbrengsten, — en ook van de renten der eventueel voor het voeren van het boschbedrijf geleende bedragen, enz.

Het is overal gebruikelijk, en wel dit zeer zeker in de financieele boschwetenschap, om uit te gaan van een normale bedrijf, teneinde de toepassingen van de grondstellingen, die daarbij gevonden werden, te kunnen modificeeren naar de feitelijke, meer of minder abnormale, omstandigheden.

Het komt mij daarom voor, dat het niet in overeenstemming is met het gewicht van deze normale beginselen, om deze met een handgebaar terzijde te schuiven, zooals in het bestuursopstel wordt gedaan.

Intusschen is niet noodig, om hierop al te veel den nadruk te leggen, maar wel om het vervolg van het betoog wat meer uitvoerig te bespreken.

De op blz. 47 weergegeven beginselen voor de boekhouding in die bedrijven, waar feitelijk nog geen kapbaar hout aanwezig is, kunnen, in het algemeen gesproken, door mij onderschreven worden.

Twijfel zal hier in de practijk vaak ontstaan waar het begrip „uitdunningen” uitgerekte wordt, en naar het begrip „oogst” gaat overheellen. Hierbij zal ieder bijzonder geval op zich zelf te beoordeelen zijn, hetgeen overigens niet iets is, wat voor het boschbedrijf alleen geldt. In alle bedrijven heeft men vaak uitgaven en inkomsten, waarover, bij de technici zoo wel als bij de belastingambtenaren, verschil van meening blijft bestaan over de vraag, of deze behooren te worden geboekt op de kapitaalrekening of op de exploitatierekening.

Ook in zulke bedrijven zal de vraag of winst of verlies is gemaakt — zoodra de exploitatie is begonnen — afhankelijk zijn van de verhouding tusschen geldende loonen, houtprijzen, renten e.d.m. Dat hierbij altijd — of meestal — winst zal worden gemaakt, is natuurlijk niet te veronderstellen, zoolang men niet een grooter aantal boekhouduitkomsten voor zich heeft. *) Ook boschbedrijf is maar al te vaak een risikante onderneming.

Uit den aanhef van de zinsnede op blz. 47 van het hier behandelde opstel, waarin de uitdrukking „uitgestelde oogstboschbedrijven” voor het eerst wordt gebruikt, blijkt echter,

*) Terloops zij hier opgemerkt, dat er tal van uitdunningen gedaan moeten worden, waarvan de kosten de houtopbrengsten overtreffen. Feitelijk doet dit hier niet ter zake, ook al poneert het bestuur der Bb. Ver., dat dit bij deskundig uitgevoerde uitdunningen nooit zal voorkomen. Ik maak deze aantekening alleen maar om te doen zien, dat ik het hiermede niet eens ben.

dat men in het voorgaande twee, van het gewone boschbedrijf afwijkende, gevallen dooreenhaalt.

Boschcomplexen waarin *slechts* jonge bosschen voorkomen en „uitgestelde oogstboschbedrijven” zijn twee verschillende objecten. De eerstgenoemden zijn boschbedrijven op „nieuw” verworven (of nieuw ontgonnen) gronden, — de laatstbedoelden zijn bedrijven, die op een bepaald bedrijfssysteem, waarbij het boschplanten en het houtoogsten verdeeld is over een kleiner getal jaren dan de leeftijd van de kapbare boomen bedraagt, berusten. Ook hierbij kan men normale verhoudingen tusschen de diverse boschvakken scheppen en aantreffen. Aannemende, dat hierbij nooit kale terreinen voorkomen, of althans deze niet grooter zijn dan met het stelsel overeenstemt (en dit is het kenmerk van het bedrijfssysteem), dan zal hierbij geheel op dezelfde wijze moeten worden boekgehouden als in die normale bedrijven, waarin alle opvolgende leeftijdsklassen in evenredigheid voorkomen. Men zal hier onderscheidene jaren hebben, waarin geen cultuurkosten en oogstinkomsten geboekt kunnen worden, — alle andere kosten gaan echter geregeld jaarlijks door en behooren dus op de exploitatierekening te worden gebracht. Wij kunnen deze bedrijven min of meer vergelijken met die van twee- of meerjarige gewassen in den landbouw.

Ook hierbij gaat echter de vraag van gemaakte winst of verlies over in die van de verhoudingen tusschen loonen, houtprijzen, kapitaalrenten enz. Zouden daarvoor voldoende zekere middencijfers bestaan, dan zou men de cultuurkosten en oogstinkomsten van de betr. oogstjaren evenredig kunnen verdeelen over de andere bedrijfsjaren. Dit is echter in verband tot de schommelingen in de loon- e.a. prijzen meestal niet mogelijk. Het progressiebeginsel in de belastingheffing en wijziging in de belastingwetgeving verzetten zich hiertegen ook.

Dat de inkomstenbelastingwetgeving op zulke bedrijven moeilijk is toe te passen, kan geen reden zijn om dit bedrijfssysteem niet door te voeren als andere reden, uit de beginselen van bedrijfsvoering voortkomende, daarvoor pleiten.

Het bestuursopstel handelt dan over de „parkbedrijven” en beaamt, dat hier heel vaak verliezen zullen worden geleden.

In den laatsten regel op blz. 47 schrijft dit bestuur: „dat dit bij het parkbedrijf *in den engsten zin en alleen* voor het parkbosch” zal kunnen plaats vinden.

Uit het voorgaande volgt, dat ik dezen zin als volgt zou willen gewijzigd zien: „Het boschbedrijf is een onderneming als ieder andere en biedt goede en kwade kansen en jaren, — het is riskant, zooals ieder ander bedrijf, zij het dan ook dat het, op deugdelijke grondsoorten, niet tot de allerspeculatiefste ondernemingen behoort, — maar het parkbedrijf

heeft zóóvele nadeelige economische afwijkingen en bizondere bestaansredenen, dat hierbij bijna altijd verlies zal worden geleden.

II.

En nu de *legende* dat de vereeniging „Het Grondbezit” een noodzakelijkheid tot vrijstelling van de inkomstenbelasting voor de *bruto*-inkomsten uit het boschbedrijf heeft gezien in den tekst van Stbl. 1926 No. 228.

Wat het bestuur der Boschbouwvereeniging drijft om die legende in het leven te houden, is mij eigenlijk onverklaarbaar.

De vereeniging „Het Grondbezit” heeft de Boschbouwvereeniging nooit uitgenoodigd om over hare uiteenzettingen en verzoekschriften (over de: „actie”, zooals het bestuur der Bb. Ver. onze, redelijke, beschouwingen ter zake gelieft te noemen) te adviseeren, of te beoordeelen, noch om daaraan adhaesie te schenken. Wel heeft het bestuur der Bb. Ver. in zijn jaarverslag 1927 een mededeeling daarover gepubliceerd, die, zooals uit het vervolg van dit opstel zal blijken, niet juist is, en komt het thans in deze aflevering daarop terug, *zonder* dat van de zijde van Het Grondbezit, in het openbaar daartoe aanleiding gegeven is. In de besproken brochure van o.g. is van de Nederl. Boschbouwvereeniging niet gerept.

Ik kan mij dit alleen begrijpen als genoemd bestuur is aangezocht om ter zake op te treden als adviseur van het Departement van Financiën, en alleen die mogelijkheid (hoewel dit nergens uitdrukkelijk blijkt) doet mij besluiten om het opzettelijk bewaard stilzwijgen t.a.v. die legende (hetwelk ik betracht heb om de verwarring, die er reeds in dit onderwerp bestond, niet te vergrooten) thans te verbreken.

In het tijdschrift van de Nederl. Heide Maatschappij van 1 Juni 1927 bestreed ik de m.i. gebrekkige uitlegging van Stbl. 1926 No. 228, door den heer D. van Maaswinkel in datzelfde tijdschrift 1 April t.v. gegeven. Ik vermoedde toen niet (en vernam dat eerst bij een bespreking op het Departement van Financiën in Juli of Augustus naar aanleiding van den tot het bestuur van de vereeniging Het Grondbezit gerichtten brief van den Minister van Financiën ddo 8 Juli 1927 No. 57) — dat aan de belastingautoriteiten was opgedragen om de uitgaven zoowel als de inkomsten uit boschbedrijf voortaan buiten de sfeer van het aangiftebiljet voor de inkomstenbelasting te houden.

In het hoogerbedoelde opstel staat geschreven op blz. 8 van den overdruk als slotsom van mijn beschouwingen: „N.m.m kan slechts twijfel bestaan over de vraag of de wetgever van 1926 bedoeld heeft om het g e h e e l e voordeel „(d.i. de brutogeldopbrengst van houtverkoopingen) buiten „de aangifte te laten, dan wel alleen het „zuivere” voordeel.

„Want hieromtrent bestaat nog geen nadere officieele toelichting." Ik gaf toen verder het advies om vooreerst nog de aangifte op de gewone wijze in te richten, d.w.z. aan de eene zijde alle kosten en aan de andere zijde de uitkomsten van de houtverkoopingen. Wat daarvan het resultaat zou zijn, zou dan wel blijken. Ik voegde daaraan toe, dat, indien dit resultaat in strijd zou zijn met het voorgaande in dat opstel, dan naar een wetswijziging te streven.

Voor zoover o.g. kan lezen uit deze slotsom is hier nergens sprake van een opvatting dezès als zou de wetgever hebben bedoeld om de bruto-opbrengsten uit boschbedrijf vrij te stellen. Integendeel! Uitdrukkelijk werd verklaard, dat daarover twijfel is blijven bestaan.

Dit Heide-Maatschappij-tijdschrift-artikel was het uitgangspunt van het adres van de vereeniging Het Grondbezit ddo 9 Juni 1927 aan den Minister van Financiën, waarin verwezen werd naar de twee artikelen in het tijdschrift van de Nederl. Heide Maatschappij, en waarin werd verzocht om de belastingambtenaren te instrueeren om het bruto-voordeel uit boschbedrijf vrij te stellen ingev. Stbl. 1926 No. 228.

Het daarop van den Minister van Financiën verkregen antwoord (8 Juli 1927 No. 57) was voor ons te eenenmale onduidelijk. Had de Minister ons geschreven, dat het niet de bedoeling was van vaakgenoemd Staatsblad om het bruto-voordeel vrij te stellen, dan hadden wij dat kunnen verstaan. Immers daaraan werd getwijfeld. Edoch de Minister schreef ons, dat het de bedoeling was om de winsten en de verliezen buiten de sfeer van de inkomstenbelasting te houden, maar voegde daaraan toe, dat de kosten van het bedrijf niet op het inkomen in mindering mogen worden gebracht.

Wij hebben bij de ontvangst van dien brief eerst aan een bureauistische omissie gedacht, omdat de laatste zinsnede van 's Ministers missive in strijd is met de voorgaande. Immers door de kosten van het bedrijf niet in mindering van de bedrijfsuitkomsten te brengen, komen de eventueel geleden verliezen eerst recht in de sfeer van de inkomstenbelastingheffing. Uit een daarna gehouden bespreking op dit departement bleek echter, dat hier geen sprake was van een omissie, maar wel, dat men aan de mogelijkheid van verliezen, die in Nederland vaak zullen worden geleden bij het voeren van eenig boschbedrijf, niet had gedacht. Echter bleek ook, dat men niet geneegen was om den Minister in overweging te geven deze beslissing, in zoover noodig is om de geleden verliezen bij de berekening van het belastbaar inkomen van boschbezitters in aanmerking te nemen, alsnog te herzien.

Op grond van die gebleken ongeneigdheid om verandering te brengen in een instructie, die speciaal voor boschbezitters een onbillijke heffing over geleden bedrijfsverliezen veroorzaakt, verzochten wij in het, in ons jaarverslag 1927 gepu-

bliceerd, adres aan de II Kamer ddo 6 September om hare tusschenkomst. Blijkens het betr. Voorloopig Verslag wenschte men daar ook verandering in bedoelde instructie, doch ging bij de openbare behandeling daarop niet verder in.

Met het bovenstaande is dus de *legende*, dat de vereeniging Het Grondbezit een vrijselling verlangt van de bruto-inkomsten uit het boschbedrijf van inkomstenbelasting, tot hare ware afmetingen teruggebracht. Deze vereeniging was er eerst niet zeker van of de wetswijziging 1926 zóóver was gegaan, — vroeg daarover inlichtingen met een gemotiveerd tijdschriftartikel, — kreeg een antwoord waaruit bleek, dat niet alleen dit niet was bedoeld, maar dat de belastingdienst door een ambtelijke instructie een fiscaal onrecht had veroorzaakt. Dat onrecht werd getracht goed te maken. Eerst door de Volksvertegenwoordiging te hulp te roepen. Toen door een nadere verduidelijking van het onrecht in een brochure, waarin de zaak nog eens technisch uitvoerig werd belicht.

O.g. voegt hier thans bij, dat hij *persoonlijk* (en dus als boschbouwkundige) het niet zoo verschrikkelijk erg zou vinden als de Regeering, uit een oogpunt van bevordering van boschplanting in Nederland (evenals op andere punten bij grond-ontginning is geschied) groote fiscale faciliteiten zou verleen, en ook het bruto-voordeel uit boschbedrijf zou vrijstellen van inkomstenbelasting.

Dat echter de vereeniging Het Grondbezit daarvoor een actie zou voeren, of daartoe aangezet zou zijn, moet als een *legende* worden beschouwd. Wat het in het leven houden van die *legende* voor nut heeft, wordt niet ingezien, want zij heeft met de zaak zelf niet veel uit te staan.

Gedurende het verloop van deze bemoeiingen heeft o.g. slechts in zoover een ander inzicht gekregen, dat, indien het resultaat van een zuivere aangifte van inkomsten en uitgaven voor boschbedrijf (waartoe hij in zijn opstel van Juni 1927 adviseerde) zóó zou uitvallen, dat het zuivere voordeel, of *nadeel*, ervan niet zou kunnen worden vrijgesteld van inkomstenbelasting, geen wetswijziging behoeft te worden nagestreefd, maar volstaan kan worden met een wijziging van de t.z. gegeven ambtelijke instructie.

III.

Ten opzichte van de vier, door het bestuur der Nederl. Boschbouwvereeniging op blz. 48 van het onderwerpelijke tijdschriftartikel gestelde conclusiën, valt nu nog het navolgende op te merken :

1. Ik kan deze conclusie slechts in zoover beamen, dat het voorbehoud t.a.v. den gestelden tusschenzin over de bedoelingen van de Vereeniging Het Grondbezit, daaruit moet vervallen, en handhaaf dus mijn meening, dat de vigeerende inkomstenbelastingwetgeving ook aan bosch-

bezitters het recht geeft om eventueel geleden verliezen uit boschbedrijf, in rekening te stellen bij de heffing van die belasting.

2. Dat de boschbedrijven in Nederland, waarbij verliezen worden geleden, evenals die verliezen zelf, van weinig beteekenis zijn kan ik niet beamen. Het bestuur der Bb. Ver. poneert hier een geheel onbewezen stelling. Ik ben van meening, dat, indien in meerdere boschbedrijven, welke in Nederland fiscaal onder de boschbedrijven worden gerangschikt, een zuivere boekhouding van de uitgaven en inkomsten, van de werkzame kapitalen, vermogens enz. zal worden opgesteld, vele van die bedrijven van verliesjaren zullen geven en de cijfers daarvan zelfs vaak aanmerkelijke bedragen zullen belooopen, waarbij het voortbestaan van die bosschen alleen zal kunnen worden verklaard uit een affectie, lofwaardige liefhebberij, maar vooral op een niet in cijfers uit te drukken verwachting op waardevermeerdering, die ontstaat door herschepping van woeste gronden in bebouwde en beboschte landouwen, en die vooral aan het nageslacht zal ten goede komen, waarvoor de natie aan die private boschbezitters grooten dank verschuldigd is.

Overigens gaat het hier niet om de vraag of het fiscaal berokkende onrecht groot of klein is, maar wel om de vraag of er onrecht wordt gedaan of niet.

3. Over het gevoelen van de boschbezitters of de opvatting van de belastingambtenaren t.a.v. de bedoeling en toepassing van Stbl. 1926 No. 228, juist of onjuist is, — en over het pogen van die boschbezitters om gelijk gesteld te worden met iederen anderen ondernemer, zóó dat de door hen bij het boschbedrijf geleden verliezen, niet zullen medewerken om zijn belastbaar inkomen te verhoo-gen, — heeft, dunkt mij, het bestuur der Nederlandsche Boschbouwvereniging niet te oordeelen. Men kan dit veilig overlaten aan die private boschbezitters zelf.
4. Evenmin doet het hier — fiscaal — ter zake of het bestuur der Nederlandsche Boschbouwvereniging van meening is, dat vele *particuliere* bosschen in Nederland niet beheerd worden zooals dit bestuur meent, dat het zou moeten geschieden, — afgezien daarvan, dat de deskundige boschbouwers zelf in hun gevoelens over het nut van door dit bestuur aanbevolen boschkundige maatregelen, hier zooals elders, ten zeerste verschillen.

Rijswijk (Z.-H.)
Maart 1929.